

Az MCSE Balatonfűzfői Csoportja

Csoportunk 1995. július 7-én alakult meg, a Fűzfőgyártelepi Művelődési Házban. Célunk a régió amatőr csillagászainak összefogása, illetve az 1967-ben létrehozott fűzfőgyártelepi csillagvizsgáló megmentése. A csillagvizsgáló épülete közel egy évtizede használaton kívül van. A tulajdonos, a Nitrokémia sorsára hagyta a létesítményt, felújításával nem törődött. Legfrissebb információink szerint megkezdődtek a tárgyalások az önkormányzat és a Nitrokémia között. A tervek szerint az önkormányzat venné át kezelésébe a sportlétesítményeket (melyek területén a csillagvizsgáló is áll), így lehetőség nyílna a csillagvizsgáló felújítására.

Az alakulásunk óta eltelt időben csoportunk számos rendezvényt tartott, így például távcsöves bemutatókat a fontosabb jelenségek alkalmával (Hyakutake-, ill. Hale-Bopp-üstökös, csillagfedések, napfogyatkozás). Három nagyszabású bemutatót tartottunk a Fővenyűrdőn. Közös észleléseket tartottunk a már említett két fényes üstökös láthatósága idején, illetve a Leonidák 1999. november 17-ére várt maximuma alkalmával. Sikeres észlelőakciónk volt az 1997.11. 15-én szervezett „expedíciónk” az Aldebaran sűrű fedésének megfigyelésére Gyulafirátót határában.

A felújításra váró fűzfőgyártelepi csillagvizsgáló

Három ízben hirdettünk előadás-sorozatot, melynek során havonta egy alkalommal ismeretterjesztő előadást tartottak amatőr csillagász barátaink (Dezső Gábor, Kocsis Antal, Ladányi Tamás, Lendvai László, Schné Attila és Zajác György). Az előadásokat követően — derült idő esetén — távcsöves bemutatót is tartottunk.

Megemlítendő még, hogy a helyi és a környező általános és középiskolákban is tartottunk előadásokat, főleg aktuális csillagászati eseményekhez kapcsolódva (nap- és holdfogyatkozások, fényes üstökösök, Aldebaran-okkultáció, Leonida-maximum).

A bemutatókon leggyakrabban Ladányi Tamás 11 cm-es Mizarja van használatban. Néhány hónapja készült el Farkasréti György, Kocsis Antal és Novák András közös tulajdonú 346/1775-ös Newton-reflektora. Ezzel a műszerrel a Bakony Középső-Hajag nevű csúcsára járunk ki észlelni, ahol egykoron a szovjet hadsereg rakétasilói voltak. Emiatt vezet oda jó minőségű betonút. Igen jó észlelőhely ez, 646 m magasságban. Schné Attila is rendelkezik egy nagy méretű távcsővel (300/1800-as Newton), sőt, egy különleges, bonyolult optikai felületű, kitarakás nélküli 170/1500-as Yolo-reflektort is készített, Berente Béla segítségével. Számos alkalommal megőzőzdhettünk e műszer rendkívül kontrasztos, kitűnő képalkotásáról.

KOCSIS ANTAL

A Szegedi Csoport találkozója

Immáron valóban hagyományosnak tekinthető az 1994 óta minden évben megtartott szegedi amatőrtalálkozó: 1999. október 30-án már hatodik alkalommal jöttek össze a szűkebb és a távolabbi környék amatőrcsillagásza a Szegedi Csillagvizsgáló tágasnak csak erős szépitésével nevezhető előadótermében. Pedig kellett a hely, hiszen az MCSE Szegedi Csoportja emlékkönyvébe ezúttal 55 név került be, ami minden korábbinál nagyobb érdeklődést mutat.

Sajnos az ég nem volt kegyes hozzánk. A frissen beszerzett napészlelő Herschel-prizma (Rózsa Ferenc készítette) a reggel megérkezett köd miatt dobozában maradt, ill. az MCSE-től ajándékként kapott 7 mm-es Vixen LV okulár is csak papírnehezék-ként funkcionálhatott. Szerencsére a szakmai programként nyújtott előadások részben kárpótolhatták a meglelenteket.

A tervezett program némi módosításokkal valósulhatott csak meg. Első előadónk Fűrész Gábor volt, aki közel 80 nappal a napfogyatkozás után ismét felvillantotta a csodálatos esemény néhány pillanatát. Utána dr. Szatmáry Károly mutatott rá az amatőr–profi együttműködés különböző aspektusaira, elsősorban a hosszúperiódusú pulzáló változócsillagok vizuális megfigyeléseinek kiaknázásán keresztül.

Kis szünet után Sárnecky Krisztián „földszúrta” a naprendszeri események iránt erős érdeklődést mutató hallgatóságot. Előadásában kitért a magyar csillagászat vonatkozó eredményeire is, megteremtve a kapcsolatot a hazai és külföldi távcsőpark azonos kategóriájú megfigyelési eredményei között. Kiss László új eredményeket részletezett a változócsillagok világából, különös tekintettel a mély-eges vonzatokkal bíró objektumokra: por- és gázburkokkal rendelkező fiatal és öreg csillagok, erős tömegvesztéssel átalakuló kataklizmikus változócsillagok, planetáris ködök és szimbiotikus növőké anyagledeobódásai képezték a menüt.

Egy újabb szünet után Szabó Gyula tartotta meg túlzás nélkül hősiességnek minősíthető előadását az 1999. augusztusában megtartott angliai üstökösös konferenciáról (magas láztól gyötörve az is csodaszámba ment, hogy képes volt két lábra állni). Pizskés-tetői üstökösfelvételek felületi fotometriájából következtetett az aktivitás és a perihéliumtól való távolság esetleges összefüggésére, amit a cambridge-i International Workshop on Cometary Astronomy 2 találkozón egy élénk figyelmet kiváltó előadásban ismertetett. Nagy sikert aratott a konferencia résztvevőiről készített csoportképével, amelyen 11 felfedező található, akik összesen 63 üstököst, 47 növőt, 2 szupernóvát és durván 500 új változócsillagot mondhatnak magukénak (Liller, Alcock, Takamizawa...).

Az előadások sorát Mizser Attila zárta, aki az éppen 20 évvel korábban alakult Pleione Változócsillag-észlelő Hálózatra emlékezve visszatekintett a magyar változózás elmúlt két évtizedére.

Sajnos az időjárás megghiúsította a tervezett esti észleléseket is (1994 óta először!), így már délután 3-kor búcsúzott a társaság. Ám a kedvező reakciók és az utólagos visszhang mindenképpen arra serkent, hogy a találkozót 2000 őszén is megtartsuk.

KISS LÁSZLÓ

Felhívjuk tagjaink figyelmét, hogy idei rendes közgyűlésünket április 8-án tartjuk, a budapesti Kossuth Klubban. További részleteket következő számunkban közlünk.